

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85,

Törvényhatóságaink működése.

Megszoktuk már azt, hogy törvényhatóságainkat ne tekintsük másnak, mint egyszerű közigazgatási végrehajtó közegeknek, melyek legfőbb autonómiájuk keretében végeznek önálló munkálkodást. De még ezen önálló munkálkodás is vesztit jellegéből, ha tudjuk, hogy minden egyes intézkedése felső revízió alá kerül, felső jóváhagyást igényel.

Törvényhatóságaink régi nagyságáról, régi állam és nemzetfentartó erejéről ennek következtében már-már kezdünk megfélekedni, különösen amióta a közigazgatás államosítására való törekvések hangoztatása közben, a korrupció kormányai alatt észlelt visszaéléseket garmada számra kellett naponként olvasnunk. Szinte megbarátkoztunk az államosítás szükségességével, nem hallva egyebet, mint a korrupció dühöngésének kárhooztatását és ezzel szemben a modern közigazgatás követelményeinek magasztalását, saját magunkat kisebbitettük, s minden nyugoti rendszert magasztaltunk, bármennyire megvultunk is győződve arról, hogy a nyugotról importálni szándékolt közigazgatási rendszerek a magyar állam keretébe nemcsak hogy nem illenek, de behozatalaik alkotmányos jogainknak, alkotmányos szabadságainknak határozott korlátozásával azonosak.

Törvényhatóságainkra kimondtuk a megsemmisítő ítéletet.

Most a nemzeti küzdelmek nemes harczaiban törvényhatóságaink régi nimbuszát mégis kénytelenek voltunk feléleszteni. Kénytelenek voltunk ezen intézményeinkben rejlő erőhöz folyamodni, hogy győzzünk. És ezen erő segítségünkre is jött az országgyűléshez intézett tiltakozó feliratokban, melyek a nemzet akaratát még a törvényhozó testület többségével szemben is dokumentálták. A törvényhatóságok ezen állásfoglalásából merítve erőt győzött az ellenzék.

Ime törvényhatóságaink önálló működésének nagy horderéje.

De tévednénk, ha azt gondolnánk, hogy

törvényhatóságainknak a magyar állam életére gyakorolt befolyása ezen tiltakozással megszűnt. Tévednénk, ha azt gondolnánk, hogy ezen bizonyos tekintetben eszményi működéssel a törvényhatóságok megelégesznek, s e nagy magyar állam anyagi életének javítására befolyást nem gyakorolhatnak, gyakorolni nem is akarnak.

A látszat a nagy közönségnek azt mondja, de csak a látszat. Maga az igazság épen ennek ellenkezőjét hirdeti. Az csak a baj, hogy törvényhatóságaink kezdeményezését nem közlik, s maga a törvényhozás figyelmen kívül hagyja és pedig legtöbbször, majdnem mindig, a magyar közjó kárára. És ez addig így is marad, míg a törvényhatóságok határozottan fel nem lépnek, s a képviselő választásoknál ki nem mondják, hogy csakis oly törvényhozókat küldenek az országházba, akik a törvényhatóságok felirataiba foglalt kérelmek teljesítését a közjó érdekében mindenek fölött sürgetni fogják.

Ebben az esetben egészen más színezetet fog nyerni a törvényhozó testület működése. Ebben az esetben a törvényhozó testület működése feltétlenül összhangban lesz a nemzet, a nép szükségleteivel, amelyek ebben az esetben azután előbb is nyernek majd kielégítést, s így a közjó is előbb mozdittatik elő.

Hiszen ha megakarunk győződni törvényhatóságainknak a kormányok és a törvényhozó testület által épen nem méltatott működésének fontosságáról csak az országgyűléshez intézett feliratok halmozát vizsgáljuk meg.

Ezek között találkozunk ilyenekkel: a községi közigazgatás helyzetének javítása; az adótörvények revíziója; a tüdővész tovaterjedésének meggátlása; a munkás lakóházaknak adandó kedvezmények; a választói jognak a magyar értelmiségi czensus alapján leendő szervezése; az iszákosság terjedésének meggátlása; a külső gazdasági események szolgálati viszonyainak védelme. És még számos és számos ezekhez hasonló fontosságú feliratra bukkanhatnánk a képviselőház irat-

tárában, melyeket a törvényhozás talán soha sem fog onnan napfényre hozni.

Mindez fényes bizonyíték amellelt, hogy törvényhatóságaink igenis szakadatlanul működnek a haza közjában s csak az a baj, hogy a működést az illetékes faktorok figyelembe nem veszik, s a nyilvánosság előtt pedig fontosságukhoz illően nem méltatják. Ha e két dolog megtörténnék, akkor törvényhatóságainkat a közvélemény bizonyára más szemmel nézné. Akkor törvényhatóságainkat a törvényhozó testület nemcsak szükség esetén rángatná elő, hanem minden pillanatban, működésének minden percében reájuk hivatkoznék, hogy a törvényhatóságok tekintélyét emelve emelje a saját tekintélyét is.

A közel mult állította föl a követelményt, hogy e tekintélyétől tudatosan megfosztott törvényhatóságok régi nimbuszát állítsák vissza. Csak az igazságnak engedelmeskednek, ha ezt teszik.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől —

Budapest, augusztus 27.

Amint már jeleztem, s amit több tekintélyes lap is kétségbe vont, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter sem volt hajlandó nemzeti engedmények nélkül elvállalni a kabinetalakításnak a mai viszonyok között felelősség terhes munkáját.

Így aztán a válság személyi részének megoldása, amint most, mikor leveletem általánosán hiszik, elodázódik addig, amíg ő felsége a katonai körökkel nem tanácskozik az ugynevezett engedmények felől.

Erről az oldalról most már abban is biznak, hogy a válság megoldásának vége mégis csak az Apponyi-Wekerle, vagy Wekerle-Apponyi kabinet lesz, amely kettő közül nagyobb valószínűsége van az elsőnek.

Mások azonban azt hiszik, hogy a megoldás meg lesz úgy, hogy ő felsége még Budapesten megbizsa *Darányit* a kabinet megalakításával a Darányi által ő felsége elé terjesztett programmal.

Uj a helyzetben tehát csak az, hogy az ellenzék a jövő hót elejére minden áron egybe akarja hivatni az országgyűlést, hogy legalább a megvesztegetési szennyessel végezzen.

* * *

A fővárosi lapoknak tegnapi hírére vonatkozólag, melyszerint a harmadévet szolgáló legénységet nem eresztik haza szolgálati idejüknek leteltével, Bécsből a következő távirat érkezett Budapestre:

Bécs, augusztus 27.

A Fremdenblatt kiegészíti tegnapi közleményét a harmadik évet szolgáló legénységnek szolgálatban való visszatartására vonatkozólag, hogy elejét vegye a félreértéseknek. Az említett lap felsorolja a véderőszabályzatok több határozmányát, a melyekből kitűnik, hogy az egyéves önkénteseknek nem kell tartaniok attól, hogy egy évnél hosszab tényleges szolgálatban visszatartatnak; elkerülhetlenül szükséges volt azonban ily rendelet kibocsátása a haditengerészetre nézve. A honvédséget az intézkedés nem érinti.

A megfelelőbb patika adományozás.

A legtárgyalagosabban referáltunk a patika adományozásról annak idején. *Nem örültünk írásban, de nem is buslakodtunk. Egyikre sem volt okunk.*

Ezt az adományozást Janiga János dr., lapunk főszerkesztője megfelelőbbre. E felebbeszést nem ismerjük, főszerkesztőnk is valószínűleg oly természetű ügynek tartotta, amelyet, személyes vonatkozásainál fogva, még ha a közügy jellege letagadhatatlan is, nem tartotta nyilvánosság elé valónak.

E felebbeszés miatt most a helyben megjelenő B. H. ki akarja oktatni főszerkesztőnköt; rettenetes szófizmával arra, hogy mi a nyilvánosság elé való közügy és mi nem az. E kioktatni akarás tulajdonképeni indító okát nem keressük. A kioktatni akarás személyes vonatkozásu részére sem reflektálunk. Végteére is a nagy közönség előtt, aki Janiga János drt ismeri, a reflektálásra a B. H. cikkéhezjének érveivel szemben szükség nincs is. Egyet azonban nem hallgathatunk el. És erre vonatkozólag csak egy kérdést tesszünk föl.

Ugyan mért örült volna a B. H. annak, ha Janiga János dr. a felebbeszés indokait a főispán rovására nyilvánosságra hozza? Ugyan mért is örült volna?

E kérdést még egy megjegyzéssel megoldjuk.

Vannak olyan közügyek is, melyek sem felebbeszés, sem más egyéb alakban nem követelik meg a nyilvánosságot, sőt épen azzal veszitenének közérdekkükből, ha a nyilvánosság előtt pertraktálnák. Ilyen ügyek, különösen ilyen ügyek azok az ügyek, melyeknek végleges elintézéséhez a legfelsőbb fórum még nem szól hozzá. Ilyen ügyeket a nyilvánosság előtt már csak azért sem kell szelldőtetni, nehogy úgy tűnjünk fel, mintha a legfelsőbb és bizonyára pártatlan fórum ítéletét praejudikálni akarnánk.

Azt hiszem, ebben főszerkesztőnknek igaza van, igazat ad neki minden szófizma nélkül gondolkodó fő, aki a közügy és közügy között különbséget tud tenni. Jól megkülönböztetni: ez a fő.

És befejezésül még egyszer megkérdezzük: Ugyan mért szerette volna a B. H., ha a mi főszerkesztőnk felebbeszését csak azért közölte volna lapjában, mert a felebbeszésben, jogosan talán, a főispán eljárását is bírálta tárgyává tette? Ugyan mért szerette volna, hogy a B. N. támadja a főispánt? Ugyan mi érdeke volt a B. H.-nak a nyilvánosság

elő hozni, hogy a mi főszerkesztőnk a főispán eljárását hivatalos minőségében, hivatalos beadványban bírálni merete?

Vagy talán a főispánnak volt erre szükségé?

Vagy talán azért kellett főszerkesztőnk felebbeszését ok nélkül nyilvánosan pertraktálni, hogy kérdőre vonhassa Janigát: mért nem támada meg a polgármestert?

Ugyan mért is kellett ezt az ujságot a B. H.-nak a főispán nagyobb örömeire nyilvánosságra hozni?

Megjegyezzük végül, hogy lapunk főszerkesztője most nincs a városban s talán csak szombaton érkezik haza. Megérkezése után, ha érdemesnek találja, hozzá szól az ügysz.

Előkészületek a zsidó templom felavatására.

Már csaknem teljesen befejezést nyertek az új zsidó templom belső díszítési munkálatai. A néhány hét előtt még szürkés fehér falak, ma már gyönyörű harmonikus színpompában várják a hitközség ájtatoskodó tagjait, csak még az oltár díszítési munkálatai nem készültek el teljesen. A templomot körülvevő szép vas rácszat felállítását is megkezdették, úgy, hogy a szeptember 13-iki felavatási ünnepélyre már teljesen készen fog állani városunk eme országra szóló létványosság-zámba menő középülete.

A hitközség előljárósága ma délután 4 órára hívta össze az előljáróság tagjait és a helybeli izr. ifjúságot, hogy a 17-diki ünnepségek programját megállapítsák.

A szép számban megjelent meghívottak érdeklődése is mutatja, hogy a szeptember 17-iki ünnepély méltó lesz az alkalomhoz.

Dr. Blau Géza hitközségi elnök az ülés megnyitása után az előljáróság nevében kijelenti, hogy azok, a kik véletlenségből nem hívtak meg az értekezletre, szívesen láttatnak a rendező bizottságban és felkéri dr. Hajnal Józsefet és dr. Tordai Izsót a jegyzői tisztség ellátására, Singer Bernát dr. főrabbit pedig az ünnepély programjának előterjesztésére.

A nagy bizottság némi lényegtelen változtatással teljes egészében elfogadta a nagy figyelemmel előterjesztett javaslatot a következőképen:

Az ünnepély két részből fog állani és pedig a templomi ünnepélyekből és a bankettből.

A templomi ünnepély bevezetése a régi templomból való bucsuzás, a tórák kivétele és az új templomba vitele lesz.

Az új templom főbejártánál a menet megérkezésekor az építő átadja a templom kulcsot egy fehér ruhás leánykának, akitől a hitközség elnökének kérelmére a város polgármestere átveszi és megnyitja a templomot.

Ezután a hitközségi előljáróság tagjai zsoltárok éneklése közben viszik be a tórákat a szentélybe a szokásos szertartással.

A tórák elhelyezése után Kuttna főrabbi eszközli ima kíséretében az örökmécses ünnepélyes meggyújtását, majd dr. Singer Bernát főrabbi ünnepi beszéde, zsoltárok és befejezésül a Hymnus éneklése következik.

Este az izr. hitközség tanácstermében 200 terítékű diszbankett lesz.

Az ünnepélyre meghívandó vendégek részére számozott belépő jegyek fognak szétküldetni. A hitközség többi tagjai, ugyszintén a hölgyközönség részére belépő jegyek

adatnak ki, a melyek a hitközség irodájában fognak a később meghatározandó időben a jelentkezőknek kiadatni.

H I R E K.

Szabadka, augusztus 27.

— **Személyi-hír.** Dr. Biró Károly polgármester két napi távollét után holnap reggel kezdi meg hivatalos működését.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Tary Dezső szabadkai adóhivatali gyakornokot a sziráki kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárré nevezte ki.

— **Rákóczy ünnep.** Többször megemlékeztünk már arról, hogy a szabadkai dal-egyesület Rákóczy nagy emlékezetéhez és Szabadkához méltó Rákóczy emlék ünnepélyre készül. Végre folyó hó 23-dikán tartott választmányi ülésén az ünnepély rendezését el is határozta úgy, hogy az ünnepély rendezésébe bevonja Szabadka egész társadalmát. Eczölből a következő meghívókat küldte szét Szabadka társadalmának vezérlő embe- reikhez:

Meghívó. A »Szabadkai Dalegyesület« f. hó 23-án tartott választmányi ülésén régen táplált óhaja szerint elhatározta, hogy a magyar szabadság legnagyobb, legfenségesebb alakja, hőse és vezére II. Rákóczy Ferencz fejedelem emlékét a város t. közönségének részvételével a nagy névhez méltón megünnepeli és evégből f. hó 30-án, vasárnap d. e. 11 órára a főgymnázium nagytermében tartandó előértekezletre a czímet tisztelettel meghívja. Szabadkán, 1903. évi aug. 25-én. Hazafias üdvözléssel: a Szabadkai Dalegyesület.

— **Rendjelviselési engedély.** Ő Felsőge megengedte, hogy Sevcics Mitrofan, bácsi görög-keleti szerb püspök a szerb kir. Takova rend I. osztályát elfogadhasa és viselhesse.

— **Közjegyző helyettes.** A szegedi kir. közjegyzői kamara dr. Mártonffy Dezső palánkai gyakorló ügyvédet dr. Jedlicska Béla palánkai kir. közjegyző mellé helyettesül kirendelte.

— **Javító és pótló érettségi vizsgálatok.** A szegedi tankerületben a javító és pótló érettségi vizsgálatokat a szegedi városi (kegyesrendi) főgymnáziumban fogják megtartani. Az írásbeliek f. évi szeptember 2-án, a szóbeliek f. évi szeptember 9-én veszik kezdetüket.

— **Óskori temető Bácsmadaroson.** Latinovits Pál bácsmegyei főispán már az elmúlt évben fölhitva a Bács-Bodrogmegyei Történelmi Társulat figyelmét a Bácsmadaras határában levő Árpád-kori temetőre. A társulat választmánya most megbizta Roediger muzeumi őrt, hogy a sirtelepen, amely mintegy ötven tumulusból áll, ásást végeztessen. Az ásás augusztus 24-én kezdődött a társulat elnökének, Latinovits Géza országos képviselőnek jelenlétében és a környék lakosságának élénk érdeklődése mellett.

— **Tanítóválasztás.** Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága vasárnap délelőtt 10 órakor ülést tart az ipartestület tanácstermében. Az ülés egyetlen tárgya az üresedésben levő három ipariskolai tanítói állás betöltése választás útján.

— **Bérbeadott sport ló.** Ifj. bajsai Vojnich Sándor, országgyűlési képviselő Czjryll nevű saját nevelésű három éves lovát, amely Bécsben a nyár elején első díjat nyert ki-

lencz versenyző ellenében, 1904. évi ősz utoljára hírből adta Dieffenbacher bécsi nagy versenyző tulajdonosnak a következő feltételek mellett: a ló a tulajdonos neve alatt fut, minden költség a bérlőé, a nyeremények harmincz százaléka a tulajdonost illeti.

— **Nappali osendélet a város közepén.** A Kossuth utcába torkollik a város kellő közepén a utca. Ebben az utcában sok a korcsma. Mind kis kurta korcsma, lócsiszárok üdülési helye és üzlethelyiségei. Ezekben a korcsmákban minden héten gyönyörködhetünk világos nappal egy pár fejbeverésben, szurkálásban. A megszurkált, fejbevert emberek véresen támolyogva az utcán épületes látványt nyújtanak a Kossuth-utcán járók-kelőknek. Hát ez már mégis tűrhetetlen állapot, melyen okvetlenül kell változtatni. Vagy rendeljen oda a főkapitány ur állandó rendőr őrsőt, vagy tiltsa be a város kellő közepén disztelenkedő kurta korcsmákat abban az esetben, ha még egyszer szurkálásoknak vagy duhajkodásoknak lesznek színhelyei. Végére is Szabadka kellő közepé még sem a legsötétebb Afrika. Hanemha a főkapitány nem fordít rá gondot, akkor még elérjük, hogy az, aki a legsötétebb Afrikát akarja tanulmányozni, eljön Szabadka kellő közepébe.

— **A kuruzsló.** Egy alföldi járás körvona hosszabb ideje rossz szemmel nézte már egy kuruzsló működését, akihez csak úgy tódult a nép, míg az ő pácienseinek száma napról-napra fogyott. Végre azután, amikor elegendő terhelő adat állott a rendelkezésére, följelentette a veszedelmes versenytárrá lett csundadoktort. A bevádolt a vizsgálóbíró elé idéztetvén, nem is tagadta a vádbeli tényeket, az illetéktelen gyógykezelés számos esetét.

— Hát nem tudta ön, hogy a törvénybe ütközik oklevél nélkül orvosi praxist kifejteni? — kérdi a bírót.

— De tudtam. A következőkre azonban zárt tárgyalást kérek.

Az irnok kimegy.

— Most pedig arra kell kérnem, bírót ur, — folytatja az Esculap-fi — hogy a kihallgatás e részét ne tessék nyilvánosságra hozni, mert ezzel egyszerűen tönkretenne.

— Bátran beszélhet, engem köt a hivatalos titok.

Am a »kuruzsló« egy szót sem szól, hanem kivész a zsebéből egy okmányt s a bírót elé teszi. Ez orvostudor-diplomája volt.

— **Névmagyarosítások.** Kk. *Radoychich* Dezső ráczmiliticsi illetőségű, u. o. lakos vezetéknévét »Radó-ra, kk. Zeisel Károly b. kulai illetőségű, titeli lakos, m. kir. adóhivatali gyakornok pedig »Csató«-ra változtatta.

— **Állami ménvásárlás.** A földmívelési miniszter a hivatalos lap útján értesíti mindazon méntulajdonosokat, kik eladó ménlovakat megvétel végett az állami lótenyésztési intézetek részére felajánlottak, hogy a bejelentett teljes koru ménnek bizottsági meg szemléltetése és esetleg megvásárlása Szabadkán szeptember hó 17-én fog eszközöltetni. A megvásárolt ménlovak a helyszínén fognak azonnal átvétetni, vételáruk pedig az eladó által megnevezendő m. kir. adóhivatalnál esetleg csak 1904. évi január hó folyamán fog folyóvá tétetni.

— **Új táviró hivatal.** A kereskedelemügyi miniszter a bácsmegyei Új-Soovén a posta hivattal egyesített táviró központot rendeztetett be.

— **Letartóztatott szabadka.** A sátoralja-ujhelyi rendőrségtől távirati értesítés ér-

kezett, hogy ott Weisz József szabadkai illetőségű egyént lopás büntette miatt letartóztatták.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Makó Vilma 1 hó, Oravecz Mária 3 év, Fliebert Magdona 22 év, Földesi Julianna 70 év, özv. Dr. Sátor Vilmosné szül. Gáhy Katalin 85 év, Zélics Róza 11 év. Született 10. 6 fiu, 4 leány. Eljegyzés: Futó Péter Horváth Francziskát.

Automobilisták Szabadkán.

Törley József, városunk szülötte, a Törley József és Tsa igen jó hírnévnek örvendő pezsgógyár cég tulajdonosa, szeptember hó folyamán lerándul városunkba automobiljával többet magával. Törley József ki jelenleg a »Magyar Automobil Club« társelnöke, volt ugyszólván a magyar automobil sport megteremtője azzal, hogy ő importálta az első gépkocsit Franciaországból s ma is egyike e mindenestre a XX-ik századba beillő, de költséges és az idők folyamán mindjobban tért foglaló sport leglelkesebb pártolóinak.

Azon számtalan kisebb-nagyobb kirándulás közül melyeket e jeles sportbarát tett, csak a főbbeket említjük meg, így a Páris—Budapesti utat a mely több mint 2000 kmt. tesz ki. s amelynek gyors megtevésében igen nagy segítségül szolgáltak a gondozott utak a melyekre az állam és a törvényhatóságok nálunk sajnos, igen kevés gondot fordítanak, úgy, hogy különösen az alföldön utaink még ma is olyanok, mint a minőknek a 40-es évek folyamán a nagy Széchenyi panasolta őket. Ez utazásnál utitársakul szerepeltek Törley Gyula helybeli földbirtokos és Krisztinkovich Béla fővárosi műszaki tanácsos.

A Páris—Bpesti utnál cirka ezer km. volt hosszabb azon körut, melyet nejjével, dr. Varró Indár fővárosi orvossal és annak feleségével tett Olaszországban Törley József. A kiinduló pont Nice volt s innen beutazták az egész felső Olaszországot a osodaszép Nápolyig érintve San-Remot, Genuát, Pisat, Firenzét, Rómát az oda, Follignót, Bolognát, az egyetemeiről a középkorban és ma is híres várost Ferrarát, Paduát, Udinót, Pontebbat a visszautazáskor. A Budapestre érkezés Klagenfurt és Szombathely érintésével történt.

A 20 lóerőt kifejtő Automobil mely óránkénti 70 km. sebességgel haladhat vizsgáját egy legutóbbi utazáskor, hazánkban tette le. Ez utazás alkalmával érintve lett Hatvan, Miskolcz, Nyiregyháza, Debreczen, Nagy-Várad, Kassa és a magas Tátra számos fürdőhelye mignem Losonczen át haza érkeztek. A francia masina így intenzív ismeretséget kötött extenzíven tartott utainkkal, tudniillik Nyiregyháza és Debreczen környékén a mi-enknél is nagyobb homokkal és mivel Nagy-Váradra Székelyhid érintésével mentek a bihari ragadós kövecses agyaggal. Miután ez utat a gépkocsi jól kiállotta, tulajdonosa megbizonyosodott, hogy Szabadkára is lerándulhat.

Szabadkán még ritkán látható automobil, bizonyára nagy föltűnést fog kelteni és lehetséges, hogy ez utazás következtében a különben eléggé konzervatív városunkban is hivekre talál ez a legújabb sport.

Szerencsétlenség építkezés közben.

Nagy szerencsétlenség történt ma a zenedének szánt ház építésénél a volt Petrovics-féle ház udvarán.

Az építő vállalkozó Rogics István nem igen törődött azzal, hogy munkásai az épülethez szükséges anyagot hova hordják. Ezek azután tettek-vettek úgy, ahogyan akartak. Így eshetett meg, hogy a homokot a pincze ujonnan falazott boltozatára rakták és pedig oly mennyiségben, hogy a boltozat nem bírta el és leszakadt, ami egy iskola helyiségnek szánt épületnél bizony-bizony mégis csak furcsa s bizonyára oly körülmény, mely az első foku iparhatóság figyelmét lehetetlen, hogy elkerülje.

A leszakadt boltozaton a szerencsétlenség pillanatában két ember dolgozott, akik a pinczébe zuhantak és komoly sérüléseket szenvedtek.

A rendőrség a szerencsétlenségről értesülvén, azonnal kiment a helyszínére a vizsgálat megejtése végett.

Ebből az alkalomból ismételve felhívjuk első foku iparhatóságunk figyelmét az építőmestereknek többször hangoztatott panaszára, melyet ha egyéb szempontból nem is, de az emberi élet biztonságának szempontjából mégis figyelembe kell vennie. És ez az, hogy akik nem képesítettek, azoknak ne adjon iparendélyt vagy ha ilyen nélkül dolgoznak, akkor büntesse meg őket érdemük szerint.

Végére is az építővállalkozók és építőmesterek nem kérnek egyebet az első foku iparhatóságtól, mint kötelességének teljesítését. Azt hisszük, hogy erre figyelmeztetni is fölösleges. De ha már egyszer az építőmesterek nem tartották fölöslegesnek, akkor legalább a figyelmeztetés után várhatják a kötelesség teljesítését.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 28-ára száraz, hűvös, később melegebb időjárás várható.

Szarvasmarha díjazás Ó-Verbászon. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 13-án Ó-Verbászon szarvasmarha díjazást rendez. A díjakat a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium adja.

Díjaztatni csak Bács-Bodrogh vármegyei kisgazdák saját nevelésű állatai fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatai diszoklevelekkel tüntettetnek ki.

A kistenyésztők részére kitűzött díjak a következők: a) Sikerült borjuval elővezetett tehének után: I. díj 50 korona, II. díj 30 korona, III. díj 20 korona, IV. Két díj a 10 korona; b) Saját tehéntől tenyésztett két éves üszők után: I. díj 30 korona, II. díj 20 korona, III. díj 10 korona; c) Saját tehéntől tenyésztett három éves üszők után: I. díj 30 korona, II. díj 20 korona, III. díj 10 korona; d) Saját tehéntől tenyésztett egy és két éves bikák után: I. díj 30 korona, II. díj 20 korona, III. díj 10 korona.

Ezen díjakat a szükséghez képest a gazdasági egyesület szaporítani fogja.

A díjazásra elővezetendő állatok előzetes bejelentése nem kívántatik, hanem elégséges ha azok az napon reggel 7 órakor a díjazás megkezdése előtt a helyszínén megjelennek, a hol a helyhatóság az összeírásuk és elhelyezésükről gondoskodni fog.

A díjazáson bemutatott állatok megbírálsát, valamint az odaitélt díjak kiosztását a gazdasági egyesület bizottsága eszközli.

A pályázatban csak azon tenyésztők vehet-

nek részt, akik bélyegtelen hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy e borjukkal elővezetett tehének a borjak ellése előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg, hogy a bemutatott 3 éves úszók, továbbá az 1 és 2 éves bikák az ellés idejében birtokukban volt teheneiktől származnak és általuk neveltettek.

A díjazás kezdete reggeli 9 órakor.

Armentesítő társulatok vármegyénkben. Vármegyénkben az armentesítő és belvizzabályozó társulatok mindinkább nagy súlyt helyeznek a belvizek levezetésére és szivattyuzására és így mint gazdasági nagyfontosságú tényezők — feladataik teljesítéséről az elmúlt 1902. évben a következőkben számolnak be, melyből megítélhető munkásságuk és működésük köre: A Bács tiszai armentesítő társulat 16 km. hosszban magosította a védőtöltéseit és a petrovozellő-óbecsei, valamint az óbecse-földvári töltés erősítési munkálataira 250.000 kor. kölcsönt vett föl. A társulat bevétele 148.227 kor. 79 fill. volt a kiadás ugyanannyi. A Titeli-Tisza-Duna töltés fentartási és belvizzabályozási társulat a rétközi csatornák kiegészítését és a III. öblözet 1. sz. csatorna mélyítését fogantatosította. Bevételei 636,842 korona 80 fillér, kiadásai 54,923 korona 66 fillér. Az Apatin-szontai armentesítő társulat egész védvonala 24,8 km.; bevételei 72,498 k. 81 f., kiadásai 53,603 k. 97 f. A Monostorszeg-apatin armentesítő és belvizzabályozó társulat munkálata a kucsikai töltési fokozatos, illetve folytatolagos magasbitására és egyes töltésszakaszok kiépítésére szorítkoznak. Bevételei 484,815 k. 70 f., kiadásai 464,596 k. 60 f. A Gombos-vajszkai armentesítő társulat védművei nem változtak; bevételei 97,497 k. 28 f., kiadásai 92,380 k. 57 f. Az Apatin-szontai csapoló társulat csatorna-hálózata mintegy 15 km-terrel összesen 125 km. hossza növekedett. Bevételei 176,019 k. 67 f., kiadásai 178,440 k. 51 fillér.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Szilárd irányzat és nagy vételkedv mellett elkelt 75.000 métermázsza buza 5-10 fillérig magasabb árakon, rozs 2 és fél fillérrel magasabb, zab szilárd, tengeri változatlan maradt.

A határidő üzlet gyengén indult az üzlet folyamán, azonban fedezésekre az irány megszilárdult, zárlat felé azonban izmét gyengült. Az általános forgalom élénk volt.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	744	750-746
Buza ápr. 1904	772	770-772
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	620	621-618
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	551	547-546
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	675	671-669
Tengeri aug.-ra	620	617-616
Tengeri májusra	540	538-536
Repece aug.-ra	10-60	10-60-10-70
Repece	—	—

Idegenek Szabadkán.

augusztus 26.

Nemzeti: John Rezső ut. Bécs. — Kabsa Hermann ut. Bpest. — Grünwald József ut. Bécs. — Tischoff Sándor ut. Bécs. — Braun Ignác ut. Bécs. — Friedmann I. ut. Bpest. — Holzapfel Jakab utazó Ujpest. — Löwy

Jakab ut. Szeged. — Steiner Zsiga ut, Bécs — Lányi Adolf ut. Bpest.

Bárány: Georgevits utazó Bpest. — Körösi utazó Bpest. — Hauser utazó Bécs. — Grünfeld János keresk, Bécs. B. Wagner utazó Bpest. — Keller utazó Bpest. — Kerner Gyula szállodás Nagyvárad. — Nagy Dezső irodatiszt Szegszárd.

Polgári Kosztics Szófia Mitrovicza. — Stein Adolf Apatin. — Klein Mariska Brecska. — Friedmann Dezsőné Izsák. — Bánnyay Albert m. kir. csendőr száz. Zombor. — Löwy Ignác utazó Nagyvárad. — Gróf Vilmos B. Szt-Tamás. — Brenner Emil Zombor. — Steiner Miksa keresk: Bonyhád. — Frank Izidor Tovarnik.

Augusztus 27.

Nemzeti szálloda. Kadchmi Ferenc keresk. Bécs. — Mayer Richárd utazó Bécs. — Wallner Antal és neje fodrász Temesvár. — Ney Jakab utazó Bpest. — Klein Antal utazó Bpest. — Kolm Arthur utazó Bpest. — Fischer Mátyás keresk. Bécs. — Schenk Samu utazó Bpest. — Práger János utazó Bécs. — Schwarcz Adolf utazó Bpest. — Dormay József utazó Bpest. — Dr. Fischhoff Béla ügyvéd Bács-Almás. — Neufeld Fülöp utazó Bpest. — Körös Dezső utazó Bpest. — Szabó Albert vendéglős Nagy-Becskerek. — Nyistor Kálmán szolgabíró Nyiregyháza. Zotte Jenő keresk. Bécs. — Herczfeld N. utazó Bpest. — Heimlich Salamon utazó Bécs.

Bárány szálloda. Hauer Imre utazó Bpest. — Bendel Gyula nagy keresk. Bpest. — Barich István tszéki hivatalnok. Kalocsa.

Pest szálloda. Wabsler Ede és neje közséi orvos Pacsér. — Lerer Lajos utazó Grác. — Herre Antal utazó Grác.

Polgári szálloda. Muhi János sertéskereskedő O-Kanizsa. — Szekula Ignác Kula. — Kovács Sándor Marovo. — Fabu József Bács-Almás. — Stern Adolf Zenta. — J. Seren Mitrovicz. — Popovics sertéskereskedő Moholy.

Felölös szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

Sertés, juh és baromfi eladás.

A szabadkai földmives-iskola palicsi tan gazdaságában tenyésztett:

50 drb. tiszta mangalicza tavaszi süldő,
10 drb. „ „ mustra öreg sertés,
39 drb. mustra juh,

folyó évi augusztus hó 30-án, délután 3 órakor, páronként kikiáltva, a legtöbbet igénylők, készpénz fizetés mellett a földmives iskola „Uj-majorjában“ eladatnak.

Felügyelő bizottság.

Hirdetmény.

Rohonczy Elemér tulajdonához tartozó radonováci 80 lános szántóföld t. f. évi okt 1-től kezdődő 5 gazdasági évre nyilvános árverésen haszonbérbe kiadom. A bérlemény 1400 korona évi haszonbérnél olcsóbban ki nem adható.

Árverés határnapjával f. évi aug. hó 30 napjának d. e. 9 óráját tűzöm ki ügyvédi irodámba I. kör. Tompa utoza 261 sz. a. ahol egyéb árverési feltételek az árverés határnapját megelőzőleg is megtekinthetők.

Dr. Pleszkovits Lukács.

8887/Tkv. 1903.

Árverés hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabadka város község mint a városi szegények képv. végrehajtási joghatályu önköns árverési ügyben a szabadkai kir. törvényszék, a szabadkai kir. járásbírószág területén lévő Szabadka város határában fekvő a szabadkai 777 sz. betétben A. I. sz. a. felvett 1479 hrsz. II. kör 559. ö. i. sz. lakház és udvar telekre és az ugyanazon betétben A. I. 5. r. sz. alatti 28153 hrsz. 924 öles Palics alatti szántóföldre 370 kor. kikiáltási árban az 1881. 60. t.-cz. 187. §-a értelmében az árverést erlendelte és fennebb megjelölt ingatlan az **1903. évi szeptember hó 25. napján** d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék mint tkvi hatóság árverési irodájában megtartandó nyilvános árverésen 1479 hrsz. ingatlan 441 kor. 10 fill., a 28153. hrsz. ingatlan pedig 370 kor. 40 fill. utóajánlati áron elul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt o vadókkópes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadkán 1903. évi aug. hó 18. napján.

Dr. Fábán,
kir. trvszkbíró.

Fiu-tanoncz

fizetéssel felvételik

Pietsch F.

udvari főnyképésznél

... SZABADKÁN...

Magyar kölcsön-

könyvtár előfize-

tési ára egy hóra

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k á n.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.